

**Povreda člana 5.4. EK**

**Povreda člana 8. samostalno i u vezi sa članom 13. EK**

Aplikant je bugarski državljanin rođen 2000. godine. Roditelji su mu se razveli 2001. godine. Zlostavljan je u porodici od malih nogu, prvo od svoje bake, čijoj je brizi i bio povjeren od 2004. do 2007. godine, a potom i od oca, sa kojim je živio od 2009. do 2010. godine. U različitim periodima živio je i sa majkom koja se često selila i imala agresivnog momka.

Predmet se odnosi na aplikantov smještaj u specijalizovane ustanove od 2011. do 2015. godine u skladu sa Zakonom o antisocijalnom ponašanju maloljetnika iz 1958. godine. Bugarske vlasti su procijenile da aplikant pokazuje devijantno i agresivno ponašanje, posebno nakon što je počinio veći broj krivičnih djela.

Pozivajući se na član 5. stav 4 (pravo da sud brzo odluči o zakonitosti nečijeg pritvora) aplikant tvrdi da bugarski zakon nije omogućio da mu se pruži prilika da se redovno revidira zakonitost njegovog smještaja u ustanovi.

Pozivajući se na članove 8. (pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života) i 13. (pravo na efikasan pravni lijek) aplikant tvrdi da je njegov smještaj u socio-pedagoškoj ustanovi, čiji je jedan aspekt bio nedostatak bilo kakvog kontakta sa njegovom majkom, doveo do povrede njegovog prava na poštovanje privatnog i porodičnog života. Također se žali da vlasti nisu uzele u obzir njegove lične okolnosti kada je razmatrao takvu mjeru.

*Evropski sud je utvrdio da bugarski zakon ne predviđa automatsku periodičnu reviziju pritvaranja ovakve vrste. Bugarske vlasti stoga nisu aplikantu omogućile u redovnim intervalima periodičnu reviziju potrebe za njegovim stalnim smještajem u socio-pedagoškoj ustanovi.*

*Sud je dalje utvrdio da je glavni motiv vlasti bio da kazne aplikanta za ono što su smatrale njegovim devijantnim ponašanjem. Zaključeno je da bugarske vlasti nisu primijenile test najboljeg interesa djeteta i da predmetni postupak nije uključivao zaštitne mjere proporcionalne ozbiljnosti uplitanja u pravo aplikanta na poštovanje njegovog privatnog i porodičnog života i važnosti interesa koji su u pitanju.*

*Nacionalne vlasti također nisu ispunile svoje obaveze da preduzmu korake kako bi majka i dijete ponovo bili zajedno i da se prilagode individualnim okolnostima djeteta. Stoga je došlo do kršenja člana 8. uzetog samostalno i u vezi sa članom 13. Konvencije.*

**Povreda člana 10. EK**

Aplikant je Tiago Patricio Monteiro Telo de Abreu, portugalski državljanin. Član je političke stranke i biran je u skupštinu općine Elvas u tri navrata između 2001. i 2009. godine.

---

<sup>1</sup> Informacije su pripremljene u saradnji između Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Odjela za edukaciju i sudsku dokumentaciju Sekretarijata Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine. Iste su informativnog karaktera i ne obavezuju Sud.

Aplikant je 2013. godine izabran na mjesto općinskog vijećnika (vereadora) u Elvasu. U vrijeme podnošenja aplikacije bio je i savjetnik grupe parlamentarnih poslanika svoje stranke. Predmet se odnosi na osudu aplikanta zbog optužbe za tešku klevetu zbog toga što je u septembru 2008. godine na svom blogu objavio tri karikature koje su, po ocjeni domaćih sudova, nanijele štetu časti i ugledu drugog općinskog vijećnika, koji je bio politički protivnik aplikanta.

Pozivajući se na član 10. (sloboda izražavanja), aplikant se žali da mu je povrijeđeno pravo na slobodu izražavanja.

*Sud je smatrao da domaći sudovi nisu dovoljno uzeli u obzir kontekst u kojem je aplikant objavio karikature na svom blogu. Nisu izvršili temeljno balansiranje suprotstavljenih prava. Štaviše, nisu uzeli u obzir karakteristike političke satire koje proizlaze iz sudske prakse Suda, niti su se pozvali na praksu Evropskog suda o slobodi izražavanja.*

*Sud je smatrao da se razlozi koje su naveli domaći sudovi da opravdaju aplikantovu osudu ne mogu smatrati relevantnim i dovoljnim. Prema njegovom mišljenju, izricanje krivičnih sankcija za ponašanje kao što je bilo aplikantovo u ovom predmetu može imati zastrašujući učinak na satirične oblike izražavanja koji se tiču političkih pitanja. Osuda aplikanta stoga nije bila neophodna u demokratskom društvu.*

#### **Hasanali Aliyev and Others v. Azerbaijan (br. 42858/11), 9.6.2022. godine**

##### **Povreda člana 8. EK**

Aplikanti su Hasanali Aliyev, Rukhsara Aliyeva, Anar Aliyev, Emin Aliyev i Ramzi Aliyev, petorica državljana Azerbejdžana. Prvo dvoje su braćni partneri, dok su ostali aplikanti njihovi sinovi.

Slučaj se odnosi na deložaciju porodice iz stana u državnom vlasništvu u vojnom naselju u gradu Nahičevan, a koji je bio dodijeljen ocu za vrijeme njegove vojne službe.

Pozivajući se na član 8. (pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života), član 6. (pravo na pravično suđenje) i član 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju (zaštita imovine), aplikanti se žale da odluke domaćeg suda o deložaciji nisu bile obrazložene i da su kao posljedica takve odluke bili lišeni imovine.

*Evropski sud je, između ostalog, istakao da su u ovom slučaju, u toku sudskog postupka, aplikanti iznijeli brojne argumente u prilog svom stavu da su nastavili da žive u predmetnom stanu uprkos tome što su bili prijavljeni na drugoj adresi, da nemaju drugog mjesta za život i da će završiti na ulici ako budu deložirani.*

*Međutim, domaći sudovi su propustili da se pozabave tim argumentima i fokusirali su se isključivo na podatke o prijavi prebivališta na ličnim kartama prvog, drugog i petog aplikanta i dodjeli zemljišnih parcela u Arafsi prvom, četvrtom i petom aplikantu. Sudovi nikada nisu utvrdili da se na tim parcelama nalazi kuća.*

*Njihovo odbijanje da ispituju stvarnost stambene situacije aplikanta i njihovo formalno oslanjanje na administrativne registracije nespojivo je sa dužnostima država ugovornica prema članu 8. Konvencije.*

*Ni u jednoj fazi postupka sudovi nisu razmatrali da li će aplikanti ostati beskućnici ako budu deložirani, kako oni tvrde.*

*Evropski sud je istakao da pristup koji su zauzeli domaći sudovi predstavlja njihov propust da procijene proporcionalnost aplikantove deložacije. Stoga zaključuje da aplikantima nije bio omogućen postupak koji bi im omogućio da dobiju adekvatno ispitivanje proporcionalnosti uplitanja u svjetlu njihovih ličnih okolnosti i da stoga miješanje nije bilo neophodno u demokratskom društvu u smislu člana 8. stav 2. Konvencije.*

## **H.P. i drugi protiv Hrvatske, (br. 58282/19), 19.5.2022. godine<sup>2</sup>**

### **Povreda člana 8. EK**

Podnositelji su pred Europskim sudom prigovarali zbog propusta države da zaštiti djecu od majčinog zlostavljanja, procesnih nedostataka u postupku odlučivanja hrvatskih sudova i diskriminaciji na osnovi spola oca u postupku odlučivanja o roditeljskoj skrbi, pozivajući se na članke 3., 6., 8., 13. i 14. Konvencije.

Iz činjenica predmeta proizlazi da je državno odvjetništvo povodom kaznene prijave protiv majke djece zbog emocionalnog zlostavljanja djece i ometanja njihovih kontakata s ocem, odgodilo kazneni progon jer se majka obvezala potražiti stručnu pomoć i upisati u školu roditeljstva. Kada je ispunila navedene obveze, kaznena prijava je odbačena.

U međuvremenu, otac je pred Općinskim građanskim sudom u Zagrebu tražio izmjenu odluke o roditeljskoj skrbi na način da djeca nadalje žive s njim. Temeljem nalaza multidisciplinarnog vještačenja Poliklinike za zaštitu djece grada Zagreba u kojem je utvrđeno da majka emocionalno zlostavlja djecu, prijedloga nadležnog centra za socijalnu skrb i posebne skrbnice djece, sud je odredio da će djeca živjeti s ocem. Županijski sud u Zagrebu je povodom žalbe preinačio prvostupanjsku presudu pa su djeca ponovno preseljena kod majke. Utvrdio je da je majka pohađala terapiju i savjetovanje i da je postigla značajan napredak te da se potencijalni rizik ponavljanja neodgovarajućeg roditeljstva štetnog za djecu ne može prihvatiti kao razlog za promjenu odluke o roditeljskoj skrbi jer se radi samo o pretpostavljenoj budućoj mogućnosti. Ustavni sud Republike Hrvatske odbio je ustavnu tužbu podnositelja, uz izraženo suprotno mišljenje troje sudaca.

*Europski sud je utvrdio kako Županijski sud u Zagrebu nije iznio relevantne i dostatne razloge koji pokazuju da je proveo dubinsko ispitivanje cjelokupne obiteljske situacije te dao uravnoteženu i razumnu ocjenu interesa svake osobe uz brigu za ono što je u najboljem interesu djece. Postupajući na takav način prekoračio je široku slobodu procjene danu državama u pitanjima roditeljske skrbi i nije učinkovito zaštitio djecu od daljnjeg potencijalnog zlostavljanja. Posebno se osvrnuo na navod Županijskog suda da su mala djeca obično privrženija majkama, smatrajući takvu izjavu stereotipnom i diskriminirajućom prema muškarcima.*

*Stoga je utvrdio povredu čl. 8. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i zajednički dosudio podnositeljima iznos od 7.500,00 EUR na ime neimovinske štete kao i iznos od 5.000,00 EUR na ime troškova.*

*Uzevši u obzir svoja utvrđenja o glavnom pitanju ovog postupka, Europski sud nije posebno razmatrao prigovore podnositelja temeljem čl. 3., 13., i 14. Konvencije.*

---

<sup>2</sup> Preuzeto sa [Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava - Nova presuda - H.P. i drugi protiv Hrvatske \(gov.hr\)](https://www.gov.hr/hrvatska/evropski-sud-za-ljudska-prava-iznosio-iznos-od-7500-eur-na-ime-neimovinske-shte-te-kao-i-iznos-od-5000-eur-na-ime-troskova)

### Krasić protiv Hrvatske, (br. 31619/16), 3.5.2022. godine, odluka<sup>3</sup>

#### **Aplikacija odbačena.**

Podnositeljica je bila ovršenica u ovršnom postupku u kojem je Općinski sud u Šibeniku odbacio njezinu žalbu protiv rješenja o ovrsi kao nepravodobnu. Podnositeljica je zatim podnijela prijedlog za povrat u prijašnje stanje a dodatno i žalbu. U prijedlogu i žalbi je tvrdila da je rješenje o ovrsi pogreškom dostavljeno njenoj majci a ne njoj, zbog čega je propustila žalbeni rok. Podnositeljica je predložila da se provede grafološko vještačenje potpisa kako bi se utvrdilo da je dostavnicu potpisala njezina majka.

Općinski sud a kasnije i Županijski sud u Šibeniku odbili su zahtjev podnositeljice za povrat u prijašnje stanje jer se eventualni propusti u dostavi mogu pobijati žalbom. U žalbenom postupku su utvrdili da je općinski sud dva puta pozvao podnositeljicu da predujmi troškove grafološkog vještačenja, na što se podnositeljica oglašila. Stoga sudovi nisu mogli prihvatiti tvrdnju podnositeljice da je dostavnicu potpisala njezina majka.

Podnositeljica je pred Europskim sudom tvrdila da joj je povrijeđeno pravo na pristup sudu jer su domaći sudovi odbili provesti grafološko vještačenje. Tijekom postupka pred Europskim sudom, zastupnica je tvrdila da su domaći sudovi u gore navedenom žalbenom postupku podnositeljici omogućili pravo na pristup sudu. Naime, prihvatili su njezin prijedlog za provođenjem grafološkog vještačenja i pozvali ju da predujmi troškove istog. Međutim, podnositeljica nije iskoristila to pravo, zbog čega više ne može tvrditi da je žrtva povrede prava na pristup sudu.

Europski sud je temeljem gore navedenih argumenata odbacio zahtjev podnositeljice, smatrajući ga očigledno neosnovanim.

### Čolak protiv Hrvatske, (br. 60123/16), 10.5.2022. godine, odluka<sup>4</sup>

#### **Aplikacija odbačena.**

Podnositelj je prigovarao da mu je povrijeđeno pravo na pošteno suđenje (čl. 6. st. 1. Konvencije) i pravo na mirno uživanje vlasništva (čl. 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju) jer mu je Općinski građanski sud u Zagrebu naložio platiti troškove dva odgođena ročišta u iznosu od oko 33.400 EUR te da protiv tog rješenja nije imao djelotvorno pravno sredstvo (čl. 13. Konvencije).

Europski sud je utvrdio da, iako podnositelj nije imao pravo na podnošenje posebne žalbe protiv rješenja o troškovima odgođenih ročišta, on je imao djelotvorno pravno sredstvo u vidu žalbe protiv prvostupanjske presude koju je trebao iskoristiti a nije, već je mjesto žalbe podnio ustavnu tužbu.

Štoviše, podnositeljeva parnica za naknadu štete od samog početka nije imala razumne izgleda za uspjeh jer je njegovo potraživanje zastarjelo što za podnositelja nije moglo biti nepredvidljivo niti je otvorilo neko novo pravno pitanje. U konačnici, budući da je podnositelj parnicu izgubio u cijelosti on je u svakom slučaju bio dužan snositi i trošak odgođenih ročišta prema pravilu "*gubitnik plaća*". Ujedno, Europski sud je utvrdio da je podnositelj u više navrata podnosio opsežne podneske neposredno prije održavanja ročišta zbog čega su ta ročišta bila

---

<sup>3</sup> Preuzeto sa [Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava - Nova odluka o nedopuštenosti – Krasić protiv Hrvatske \(gov.hr\)](#)

<sup>4</sup> Preuzeto sa [Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava - Nova odluka o nedopuštenosti - Čolak protiv Hrvatske \(gov.hr\)](#)

odgođena. Takvim neodgovornim ponašanjem sam se izložio riziku plaćanja troškova odgode ročišta.

[Roić Erceg protiv Hrvatske](#), br. 26327/16, 3. maj 2022. godine, odluka<sup>5</sup>

#### **Aplikacija odbačena.**

Podnositeljica je bila zaposlena kao zapisničarka na Općinskom sudu u Supetru te je 2011. godine raspoređena na radno mjesto upraviteljice sudske pisarnice Upravnog suda u Splitu. Međutim, u naknadnoj kontroli zakonitosti utvrđeno je da podnositeljica nije imala Pravilnikom propisane uvjete za radno mjesto upraviteljice. Stoga je raspoređena na radno mjesto upisničarke na istom Upravnom sudu.

Podnositeljica je pred Europskim sudom prigovarala povredi prava na jednakost stranaka, tvrdeći da joj domaća tijela nisu omogućila uvid u Pravilnik temeljem kojeg je prvo raspoređena na višu, a zatim na nižu poziciju.

Razmatrajući taj prigovor Europski sud je primijetio da su sva domaća tijela uključena u postupak u svojim odlukama navela relevantne odredbe Pravilnika te su ih dosljedno tumačila. Stoga su te odredbe bile poznate podnositeljici. Također je primijetio da je spor nastao isključivo u vezi pravne interpretacije tih odredbi. Sud je također primijetio da je podnositeljica pred domaćim tijelima imala mogućnost iznijeti tvrdnje vezane uz relevantne odredbe Pravilnika, dakle, mogla je učinkovito utjecati na odluku kojom je raspoređena na niže radno mjesto.

Europski sud je stoga ocijenio da podnositeljica nije pretrpjela značajnu štetu u postupku kojem prigovara te je odbacio njezin zahtjev kao nedopušten.

[Štefek protiv Hrvatske](#), br. 65173/17, 2.6.2022. godine <sup>6</sup>

#### **Povreda člana 6. EK**

Podnositelj zahtjeva podnio je tužbu protiv svog poslodavca tražeći isplatu raznih naknada iz radnog odnosa. Postavio je dva tužbena zahtjeva alternativno, od kojih je prvi, veći iznos uključivao prekovremene sate po osnovi vremena provedenog u pripravnosti a drugi podredni zahtjev niži iznos koji je isključivao takvu naknadu. Općinski sud u Gospiću usvojio je drugi tužbeni zahtjev podnositelja i dosudio mu 12.381,00 kuna, dok je prvo postavljeni tužbeni zahtjev u cijelosti odbio. Ujedno je naložio tuženiku da podnositelju zahtjeva naknadi trošak parničnog postupka u iznosu od 34.750,00 kuna sa kamatom. Odlučujući o žalbama stranaka, Županijski sud u Osijeku preinačio je pobijanu odluku o parničnom trošku i naložio podnositelju zahtjeva da tuženiku naknadi parnični trošak u iznosu od 13.375,00 kuna.

Europski sud je utvrdio da su se oba zahtjeva podnositelja temeljila na nalazima financijskog vještaka, te stoga nisu bili neopravdano previsoki. Obzirom da je podnositelj u potpunosti uspio s osnovom i visinom svog podrednog zahtjeva, Europski sud je smatrao da bi u takvim okolnostima trebali postojati značajni razlozi koji bi opravdali činjenicu da su troškovi postupka koje je podnositelju zahtjeva naloženo platiti svom poslodavcu bili veći od iznosa kojeg je dobio na ime usvojenog tužbenog zahtjeva. Nadalje, Europski sud je utvrdio da je pristup žalbenog

---

<sup>5</sup> Preuzeto sa [Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava - Nova odluka o nedopuštenosti - Roić Erceg protiv Hrvatske \(gov.hr\)](#)

<sup>6</sup> Preuzeto sa [Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava - Nova presuda - Štefek protiv Hrvatske \(gov.hr\)](#)

suda u predmetu podnositelja zahtjeva, u kojem je kumulirao dva alternativna zahtjeva podnositelja u svrhu utvrđivanja njegovog uspjeha u postupku rezultirao navedenim apsurdnim ishodom i bio u suprotnosti s domaćim pravom i sudskom praksom. Stoga je zaključio da je došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije, te je dosudio podnositelju zahtjeva iznos od 1.800,00 EUR na ime imovinske štete, iznos od 1.500,00 EUR na ime neimovinske štete kao i iznos od 2.400,00 EUR na ime troškova i naknada.

[Croatia bus d.o.o. protiv Hrvatske](#), br. 12261/15, 2.6.2022. godine<sup>7</sup>

### **Povreda člana 6. EK (pristup sudu)**

Društvo podnositelj zahtjeva je tvrtka za prijevoz putnika koja u domaćem upravno-sudskom postupku nije mogla osporiti zakonitost zapisnika o provedenom postupku usklađivanja reda vožnje autoprijevoznika Hrvatske gospodarske komore (dalje: HGK), a što je bio preduvjet za podnošenje zahtjeva Ministarstvu prometa za izdavanje dozvole za obavljanje autoprijevoza na određenoj liniji.

Upravni sud u Splitu je 2014. proglasio tužbu društva podnositelja zahtjeva nedopuštenom, utvrdivši da navedeni zapisnik HGK nije upravni akt kojim se zadire u bilo koje pravo društva podnositelja. Društvo podnositelj nije imalo mogućnost žalbe ili tužbe nekom drugom tijelu. Ustavni sud je odbacio ustavnu tužbu smatrajući da ne postoji ustavnopravna bit stvari.

Društvo podnositelj je pred Europskim sudom isticalo da je odbijanje HGK da odobri red vožnje izravno utjecalo na njegovo pravo na obavljanje poslovnih aktivnosti. Europski sud je primijetio da je Visoki upravni sud u svojoj kasnijoj praksi iz 2015. utvrdio da su tužitelji trebali imati mogućnost sudskog preispitivanja zakonitosti akata HKG-a o usklađivanju redova vožnje koji nisu bili upravni akti, zato jer se u tim postupcima odlučivalo o njihovim pravima.

Slijedom navedenog, Europski sud je smatrao da se postupak pred HGK doista odnosio na utvrđivanje "građanskih prava i obveza" društva podnositelja, te da je pravo na dozvolu za prijevoz bilo stvarno pravo priznato u domaćem zakonu. Stoga je zaključio da je društvu podnositelju uskraćeno pravo na pristup sudu radi preispitivanja zakonitosti odbijanja HGK o odobrenja reda vožnje.

---

<sup>7</sup> Preuzeto sa [Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava – Nova presuda – Croatia bus d.o.o. protiv Hrvatske](#)